

ČAJ

Pro chvíle pohody

ČERVENEC 2024

Časopis Autorů Jičínska

SPORTOVEC

Stadión mi vzdává hold
běžím k cíli líp než Bolt
zlatou mám i za čtyřstovku
ve výšce zdolám Eiffelovku

(úryvek)

Václav FRANC

214

Vážení čtenáři,

již úvodní úryvek mé básně **Sportovec** napovídá,
že červencové číslo bude věnováno sportu,
přesněji řečeno olympijským hrám.

Koncem července začnou v Paříži olympijské hry.

Ve městě na Seině se uskuteční již potřetí

(poprvé v roce 1900, podruhé v roce 1924).

A právě **před sto lety získal Bedřich Šupčík ve šplhu na laně pro
Československo první zlatou olympijskou medaili.**

Doufejme, že naši sportovci nám budou dělat samou radost
a dočkáme se kvalitních výkonů oceněných medailemi.

V článku **Olympionik z Jičína: Josef Sucharda** vzpomenu
na vůbec první účast sportovce z našeho okresu na olympiádě.

Vzácným hostem

je dvojnásobný olympijský vítěz v kanoistice

Martin Doktor,

dnes působící ve funkci šéfa mise našich sportovců.

V rozhovoru zavzpomínal na svoje sportovní úspěchy
a vyslovil přání:

**Chtěl bych, aby si sportovci domů přivezli
co možná největší kus Eiffelovky!**

V ČAJi najdete mé **dvě povídky se sportovní tematikou**

Druhá míza a Ulitý start života.

Zároveň i celou báseň **Sportovec.**

Počtrnácté jsem zavzpomínal na počátky
organizovaného psaní na Jičínsku.

Přeji Vám příjemné léto
a nezapomenutelné zážitky z olympijské Paříže!

Váš Václav

HOST ČAJe:

OLYMPIJSKÉ HRY

OLYMPIONIK Z JIČÍNSKA : JOSEF SUCHARDA

Víme my vůbec, kdo patřil k průkopníkům olympismu z našeho okresu? Kdo byl vůbec první účastník olympijských her z Jičína?

Zalistoval jsem ve svém archívu, abych vám přiblížil osobu málo známou, ale kromě jiných aktivit i účastníka dvou olympijských her ve sportovní střelce, pocházejícího z našeho kraje. Jedná se o Josefa Suchardu (18.dubna 1883 v Řehči – 19.ledna 1963 v Prachaticích), vojáka, účastníka 1. a 2. světové války, „generála“ partyzánů za 2. světové války v jihozápadních Čechách a především účastníka olympijských her v Antverpách 1920 a Paříži 1924.

Josef Sucharda

V knize Partyzánský odboj v Jižních Čechách, vydala partyzánská skupina Šumava II v roce 1947, strana 73 až 88 Josef Sucharda v kapitole Moje vzpomínky píše : „*Jako vynikající střelec jsem se zúčastnil tří Olympiád a mnoha mezinárodních závodů, pomáhal jsem organisovat naše národní střelectví, tak málo chápané a přece pro brannost národa tak závažné. Byl jsem dlouholetým mistrem Československé republiky ve střelbě a moje umění ve střelbě z pistole žije dodnes v ústním podání důstojníků a vojáků, kteří byli mými žáky.*“

Dal jsem si práci a vydal se po sportovních stopách Josefa Suchardy. Dle výsledků a nejrozumnějších pramenů té doby jsem zjistil, že se zúčastnil pouze dvou olympijských her, a to v roce 1920 v belgickém přístavním městě Antverpách a v roce 1924 v hlavním městě Francie v Paříži. Disciplíny na těchto olympiádách byly ve sportovní střelbě jiné než je známé z dnešních her. Soutěžilo se v různých disciplínách a součástí byly i soutěže družstev. Jejich výsledkové listiny jsou značně nepřesné (především složení družstev). Jednou jsem dokonce u příjmení Sucharda našel jméno Miloslav (jde o chybu). V každém případě je nutno říci, že Sucharda patřil mezi naše nejlepší střelce a v Antverpách obsadil 10. místo v individuální soutěži

a o čtyři roky skončilo družstvo střelců na 6. místě (pochopitelně s jeho účastí).

Co se týče jeho údaje o třech olympiádách, jak ve svých vzpomínkách uvádí, domnívám se, že se buď sám mýlil, protože se účastnil řady dalších soutěží a byl dlouholetým mistrem Československa nebo se účastnil tzv. Pershingovy olympiády v roce 1919 v Paříži (což byla sportovní akce vítězných armád 1.světové války), kterou připočítává k účasti v letech 1920 a 1924. O výsledcích tzv. Pershingovy olympiády pátrám zatím bezvysledně, takže s jistotou nemohu říci, zda se Josef Sucharda tzv. olympiády účastnil. Za to s jistotou můžeme říci, že se účastnil dalších dvou olympiád.

Nejvíce pozornosti věnuje Josefu Suchardovi ve své knize Olympijské hry, vydané Olympií v roce 1984 Karel Procházka. Na str. 107 uvádí : *„Československo obsadilo střelecké soutěže desíti reprezentanty. Osmé místo družstva ve střelbě vojenskou puškou vleže na 300 a 600 metrů a 10. místo Josefa Suchardy ve střelbě vojenskou puškou vleže byly slabým výsledkem.“* (jednalo se o rok 1920 a OH v Antverpách).

I přes kritické hodnocení vystoupení střelců musím uvést, že umístění v první desítce Josefa Suchardy překonal z čs. střelců až v roce 1952 v Helsinkách František Čapek (4. místo). Takže nelze mluvit o slabém výsledku v případě Josefa Suchardy.

V roce 1928 soutěže ve sportovní střelbě nebyly na programu olympijských her v Amsterdamu a v roce 1932 v Los Angeles nikdo z československých střelců nestartoval. V roce 1936 v Berlíně Josef Sucharda také nestartoval, navíc mu bylo již 53 let. Z těchto faktů vyplývá, že se Josef Sucharda nemohl zúčastnit trojích olympijských her jako aktivní sportovec.

Pro zjednodušení nyní uvedu disciplíny a umístění, v kterých Josef Sucharda startoval.

1920 - OH v Antverpách (Belgie), účast 10 střelců z ČSR

- libovolná puška 300 metrů, 3 polohy, družstva : 13. místo
- vojenská puška 300 metrů, vstojе, jednotlivci : 14. místo
- vojenská puška 300 metrů, vstojе, družstva: 14. místo
- vojenská puška 300 metrů, vleže, jednotlivci: 10. místo !
- vojenská puška 300 metrů, vleže, družstva: 10. místo
- vojenská puška 300 a 600 metrů, vleže, družstva: 8. místo
- vojenská puška 600 metrů, vleže, družstva: 11. místo

1924 - OH v Paříži (Francie), účast 18 střelců z ČSR

- velkorážní terčovnice, družstva : 14. místo
- velkorážní terčovnice, jednotlivci: 35.- 40. místo
- malorážka, 50 metrů, vleže, jednotlivci: 41. - 44. místo
- střelba na běžícího jelena, jednotlivci: 32. - 33. místo
- dvojstřel na běžícího jelena, družstva: 6. místo !
- dvojstřel na běžícího jelena, jednotlivci: 20. místo

Tolik tedy krátké připomenutí průkopníka sportovní střelby a účastníka olympiád z našeho kraje, který nedosáhl na medailové umístění, ale patří k dějinám české účasti na olympijských hrách.

Ohledně jeho dalšího života uvedu jen v krátkosti, že jako voják z povolání působil při jarní mobilizaci v roce 1938 jako zástupce velitele a později velitele pluku ve Stodu u Plzně. S ním prožil nejsmutnější kapitolu dějin naší mladé armády, ústup bez rány z našich opevnění a vydání našeho území. Po rozpuštění pluku byl přidělen jako člen delimitační komise a styčný důstojník do okresu Domažlice, kde prožil 15. březen 1939 a obsazení zbytku republiky. Dne 23. března 1940 byl podplukovník Josef Sucharda zatčen a deportován do Řezna. Kolem 20. března 1940 byl převezen do koncentračního tábora ve Flossenburgu, odkud jej odvezlo domažlické gestapo. Byl vyšetřován v souvislosti s držením zbraní a později vězněn v Klatovech. Přes Pankrác a odsouzení u Sondergerichtu v Praze a přes Drážďany se dostal do koncentračního tábora v Budyšině, odkud se vrátil 10. září 1942 ve velmi špatném zdravotním stavu. Zhubl na 35 kilogramů, ale zůstal nezlomen ve víře v konečné vítězství.

V letech 1943 až 1945 se podílel na organizování odboje v okolí Vodňan, Bavorova a Husince. Navštěvoval bývalé hraničáře a chystal budoucí partyzánské skupiny a jednotky, které budou moci převzít správu na osvobozeném území do svých rukou. Jeho přičiněním vyrostla partyzánská skupina Šumava II. Josef Sucharda byl z vůle zúčastněných jmenován „generálem partyzánů“ a velitelem skupiny Šumava II. Vedle menších sabotážních akcí se Josef Sucharda účastnil především v závěru války organizování odboje.

Jeho nelehký život skončil v Prachaticích 19. ledna 1963 srdečním selháním.

Václav

**Chtěl bych, aby si sportovci domů přivezli
co možná největší kus Eiffelovky!**

ROZHOVOR – MARTIN DOKTOR

Není v naší olympijské historii mnoho sportovců, kteří získali na jedněch olympijských hrách dvě zlaté medaile. Pokud nepočítám Martinu Sáblíkovou a Ester Ledeckou, kterým se to podařilo na zimních hrách, tak vlastně jenom tři. Pochopitelně Věra Čáslavská a Emil Zátopek. Tím třetím je dvojnásobný olympijský vítěz z letní olympiády v Atlantě 1996 kanoista Martin Doktor.

Pamatuji se, jak jsem doma držel palečky, když finišoval do cíle. Jsem rád, že neodmítl moji nabídku na rozhovor, neboť má k olympijské problematice a sportu, co říci nejen jako vynikající sportovec, ale i jako činovník Českého olympijského výboru a trenér., navíc původem od Pardubic.

***Jako kluka mě pohltila atmosféra olympiády, pamatuji se na přenosy z mexické olympiády v roce 1968 a následně další. Měl jste to podobně?**

Měl, i když asi spíš od začátku spojené víc s kanoistikou na OH – ty v Moskvě jsem ještě asi tak moc nevnímal, nebo si to spíš nepamatuji... OH 1984 – tam si pamatuji, jak naši mluvili o tom příšerném podrazu komunistů, ale hned mě instruovali, abych o tom ve škole hlavně nemluvil. Asi poprvé víc intenzivně jsem vnímal OH 1988 a pak už samo sebou všechny..

***Věřil jste, že se vám jednou podaří zúčastnit se olympijských her?**

No věřil asi není to správné slovo – toužil jsem po tom a představoval jsem si, jaké by to bylo.

***Sportoval jste odmalička? Zkoušel jste i jiné sporty? Jak jste se dostal ke kanoistice?**

Úplně od malička. A přesto, že mě naši dávali i na jiné sporty, jsem vždy zase skončil u vody. V partě na loděnici byla super atmosféra a prostě jsme to tam měli rádi. A já tam byl od kočárku, takže to bylo jasné...

***Byla to spíš zábava nebo jste věřil, že jednou dosáhnete mezinárodních úspěchů?**

No byla to ohromná zábava, ale vždy, když jsme pak byli na startu jakéhokoli závodu, sranda šla stranou. Jeli jsme na plno. Takže sice zábava, ale taky pořádná makačka.

***Když přišly úspěchy v juniorských kategoriích, věřil jste, že můžete uspět i na olympiádě?**

No zase – slovo věřil bych nepoužil – byl jsem tomu sportu tak blízko, že jsem dobře věděl, jak je to strašně těžké a jak malému počtu lidí se povede na olympijské hry dostat...

***Co všechno jste musel obětovat olympijskému zlatu?**

Obětoval – no já vlastně ani nevím, jestli můžu říct, že bych něco obětoval. Asi jsem neměl tolik času na zábavu, jako vrstevníci, ale to mě zase tolik

nevadilo. A prostě jsem vždy dělal to, co mě baví. Jestli jsem někdy někam nemohl jet, kvůli tréninku, nebo závodům, tak ve výsledku to asi bylo jedno. Spíš se asi museli obětovat dost často lidi kolem mě, rodina. Většina věcí se od té doby, co jsem začal trochu líp jezdit, pak holt točila hlavně kolem mě.

*** Jak s odstupem vzpomínáte na vítězné olympijské závody v Atlantě?**

Jako na nejlepší sportovní zážitek v životě. Se vším všudy...

***Stojí ta chvíle na stupních vítězů za obrovskou dřinu, kterou sportovec podstupuje?**

Ano. (nemá cenu se rozepisovat, toto je jasná odpověď)

*** Jaké jste si užil zahajovací ceremoniál na olympiádě v Sydney jako vlajkonoš české výpravy?**

Na rozdíl od zbytku OH bylo zahájení pro mě velký zážitek. Bylo pro mě obrovskou ctí, že jsem byl vybrán jako vlajkonoš a moc si toho vážím. I když pro mě pak hry sportovně dopadly špatně, toto se nezapomíná.

***Jak těžké bylo odejít do sportovního důchodu?**

Vůbec. Prostě bylo jasné, že už to přišlo a já měl to štěstí, že jsem dostal nabídku tzv. „přeskočit z lodě na břeh“ a hned fungovat coby hlavní trenér české reprezentace v rychlostní kanoistice. Navíc já už chtěl skončit v roce

2006, ale oslovil mě kamarád Jirka Heller, jestli bych s ním nechtěl ještě dva roky jezdit na deblu – a byly to krásné dva roky i přesto, že jsme se nakonec na OH těsně neprobojovali...

***Co je jednodušší, stát sám na startu nebo pozorovat své svěřence?**

Každé to má svoje. Každý má v týmu svoji roli. Trenér i sportovec. Ale na tom startu stojí už sportovec sám... no i když ze břehu jsem byl kolikrát pak nervóznější...

***Jaký další sport rád sledujete? Případně v kterém sportu byste mohl uspět, kdybyste se neupsal kanoistice?** V kterém sportu bych mohl uspět nevím... Sám mám rád běžecké lyžování, nebo cyklistiku a třeba i golf. Ale sleduji toho víc, obzvlášť když se jedná o reprezentaci ČR na nejvyšších soutěžích v olympijských sportech.

***Jak jste prožíval chvíle před startem? Co odreagování? Pomohla třeba kniha, audiokniha, hudba?**

Měl jsem svůj rituál. A měl jsem speciálně nahranou kazetu ve walkmannu – předstartovní nabuzení.

***Jsme literární časopis, tak krátce zabrousím do této oblasti. Psát knihy o sportu je ošidné, neboť sportovní příběhy jsou nepopsatelné. Mistrem v této oblasti byl Ota Pavel? Máte rád jeho knihy? Nebo máte jiné oblíbené autory?**

Příběhy Oty Pavla mám moc rád. A třeba z dětství si o sportu ale pamatuji jinou knihu, kterou jsem mockrát přečetl – „Ferda cvičí mraveniště“ od Ondřeje Sekory – to bylo fakt „hustý“ jak by se teď řeklo... A oblíbených autorů mám víc. Namátkou co mě rychle napadne Verne, Forsyth, Grisham, Hrabal... Třeba Dva roky prázdnin jsem přečetl jako kluk asi 20x... No anebo Saturnina. Z poslední doby třeba knížku Pavla Koláře Řeka pod hladinou. Ale bylo by toho asi víc..

*** Máte vůbec na čtení čas? Případně jakým žánrům dáváte přednost (sci-fi, fantasy, detektivky, klasické romány atp)?**

No, času moc není, snažím si ale číst minimálně každý den před spaním... alespoň kousek. A asi mě baví spíš akční věci, detektivky, špionážní věci – abych myslel na něco jiného. Ideál třeba Dan Brown..

***Blíží se olympiáda v Paříži, kam se sportovci vrátí již potřetí v historii, dokonce po sto letech. Pro nás má pařížská olympiáda 1924 zvláštnost v tom, že zde Bedřich Šupčík vybojoval první zlatou medaili**

za šplh na laně bez přírazu. Jaký na vás pořadatelé dělají dojem, bude vše včas připraveno?

Věřím, že bude. Jsme s nimi ve velice intenzivním kontaktu a přesvědčují nás, že vše bude ready a včas a bude to krásné

***Těšíte se na některý sport, kam byste chtěl zajít a třeba fandit našim sportovcům? A je to vůbec možné, když máte mnoho dalších povinností z pozice své funkce v Českém olympijském výběru?**

Těším a pokusím se být na co nejvíce sportech, kde budou naši sportovci – je to jeden z mých úkolů, coby Šéfa mise podporovat je na sportovištích – ale samo sebou program je náročný a těch věcí, co musí náš tým pro sportovce a týmy dělat je hodně. Čas si ale určitě najdu!

***Jak se vám líbí Národní olympijský námořní stadion Île-de-France, kde se uskuteční soutěže v kanoistice?**

Rychlostní kanoistika, vodní slalom i veslování budou probíhat na krásném sportovišti Vaires-sur-Marne Nautical Stadium – perfektní zázemí pro všechny tři sporty. Moc se mi líbí to spojení, prostředí i využití v budoucnu. Pro kanoisty a veslaře může být ale dráha dost zrádná kvůli větru. Doufám, že při OH nebude nijak extrémní, přeci jenom je to velké otevřené jezero a vítr a vlny mohou kanoistům a veslařům dost znesnadnit život...

***Tipovat je ošidné, ale přesto máme svoje želízka v ohni, vodáky, tenistky, střelce, atlety, judistu Krpálka. Kolik medailových počinů byste považoval za úspěch?**

Nerad tipuji. Máme naděje, asi jste je vyjmenoval dobře, ale věřím i dalším. Chtěl bych, aby si sportovci domů přivezli co možná největší kus Eiffelovky – v každé medaili bude totiž kus kovu z této pařížské ikony – schovali si to prý z minulé rekonstrukce věže. Fajn by bylo, kdybychom se dostali na stejné číslo, jako naposledy v Paříži □ □

***Konkurence je stále větší. Do programu jsou zařazovány nové sporty. Jak moc jste příznivcem třeba zařazení breakdance?**

Jde o to, aby si hry udrželi atraktivitu i mezi mladšími fanoušky sportu, takže je to asi krok správným směrem, když si pořadatel může navrhnout pár sportů na „své“ hry. Celkově jsem ale spíš konzervativní a mám rád, když si sport udržuje tradice...

***Myslíte si, že bychom někdy v budoucnu mohli pořádat olympijské hry u nás?**

Moc bych si to přál. Teď je to ale nereálné.

***Trochu odbočím, někde jsem četl, že se domluvíte šestnácti jazyky. Který jazyk byl nejtěžší na naučení?**

Ne, to se nedomluví... to byl nějaký výmysl □ □

***Procestoval jste se sportem celý svět. Je nějaké místo, kde jste nebyl a kam byste se rád podíval?**

No je moc míst, kam bych chtěl jet tady doma v ČR. A chtěl bych se podívat jednou třeba na Tahiti...

*** Kde se vám nejvíc líbilo? Případně byste tam dokázal žít nebo musíte aspoň občas vidět Zelenou bránu v Pardubicích?**

Mě se líbí doma v Čechách. Mám rád svůj rodný kraj. Ted' bydlím v Račicích, pocházím ze Sezemic u Pardubic – takže mám rád, když se vracím domů a vidím Říp, nebo Kunětickou horu...

*** Východní Čechy jsou vaším domovem, narodil jste se v Poličce, v Pardubicích jste začal s kanoistikou. Vracíte se do našeho kraje rád?**

Samo sebou, to je jasné.

***Pardubice jsou sportovním městem, připomenu Velká pardubická, Zlatá přilba, Tesla resp. Dynamo v hokeji, ted' i fotbal s novým stadiónem. Jste fandou pardubických klubů a máte čas zajít třeba na zápasy?**

Na zápasy se ted' v podstatě nedostanu. Tesle jsem fandil vždycky i u jejich titulů jsem kdysi byl, takže tam je to jasné. Ve fotbale asi nejsem fandou žádného klubu, ale od té doby, co je v lize i pardubický klub je jasné, že fandím jim. A že Pardubice jsou město sportu je naprosto jasné – i mnoho dalších sportů hraje důležitou roli v českém sportu obecně.

***Přeji vám a všem našim sportovcům hodně zdraví a štěstí v životě i olympijských kláních a budu u televize držet palce, aby se váš medailový tip stal skutečností.**

Díky – držíme všichni pěsti v Paříži, ať naši sportovci mají štěstí.

Václav

Druhá míza

Václav Franc

„Ivane, pojd' sem,“ křikla na něj máma. Byl právě v dětském pokoji a hledal správný postup řešení matematického příkladu. Bylo už skoro osm hodin, ale úkoly dělal častěji pozdě, protože chodil hrát do místního oddílu stolní tenis třikrát týdně odpoledne po škole. Stejně tak trávil za zeleným stolem i většinu víkendů. Matika ho příliš nebavila, a tak rychle vstal a šel chodbičkou jejich 3+1, na chodbě slyšel ženské hlasy.

„Ivane, paní Havlíková se přišla zeptat, jestli už jsi doma z tréninku. Pan Havlík s vámi nešel domů?“ položila máma přímou otázku. Ivanovy pohledy těkaly z postavy mámy na osobu stojící na chodbě paneláku. Paní Havlíkovou dobře znal, stejně jako jejího manžela, ten dělá klukům trenéra už mnoho let. Dříve hrával sám aktivně, dokonce pár let i extraligu, v tom svém kutlochu za sprchami má z těch časů pár diplomů pověšených na stěně. Kluci je tam chodí obdivovat, Havlíkovi to dělá dobře, i když nápisy už dost vybledly a jeho svěřenci mají někdy pocit, že si tak trochu přidává na slávě.

Paní Havlíková vyběhla o patro výš jen tak v domácím oblečení. Nebylo ještě tak pozdě, ale manželka trenéra měla neblahé tušení o počínání svého muže.

Co měl Ivan říct? Pravdu nebo lhát? Stál před dvojicí žen jako před soudním senátem. Každé slovo mohlo rozhodnout o osudu člověka. Měl důvod všechno vyzradit? Věděl dobře, že teď může trenérovi oplatit to, že ho v sobotu nepostavil v zápase proti starším žákům Meteoru. Může se mu pomstít, protože v dublu nechá hrát Pavla, jeho bývalého spoluhráče, s Lukášem. Stačí několik slov a budou pomstěny všechny křivdy, které na něm trenér spáchal.

Co měl říct? Měl vypravovat o tom, že v poslední době trenér tréninky zanedbává, někdy přijde dokonce pozdě, což dříve u kluků oceňoval stovkou kliků a většinu času tráví místo za stolem mezi kluky ve svém kutlochu ověšeném diplomy s mladou učitelkou tělocviku, která by měla cvičit s holkama aerobik. Má říct, že klukům se ta ženská ve vypasovaném sportovním úboru s nápisem Adidas líbí. Lukáš se s Michalem dokonce hádali, jestli nosí pod tou minisukni tanga či klasický kalhotky. Má říct, že ...

„Ivane, tak slyšíš? Nevíš, kam šel pan Havlík?“ naléhala znovu máma.

„Prosím tě, co je s ním,“ řekla sousedka, „vždyť trénink vám končí v sedm.“

Co měl říct? Že se po tréninku zastavil ještě u Pavla, aby si půjčil nové CD a cestou zpátky potkal jejich trenéra v doprovodu mladé učitelky Lucie. Směřovali k internátu průmyslovky, kde svůdná učitelka bydlela.

„Já ... já nevím,“ vykotal ze sebe. „Já šel po tréninku domů, musím dělat matiku,“ řekl jako by pro něj úkol byl tou nejdůležitější věcí na světě.

„Tak to bude přece jenom pravda,“ vyhrkla ze sebe paní Havlíková.

„Asi dělá v sokolovně žebříčky oddílu a tak,“ snažil se Ivan jako trenérův

advokát.

„Volala jsem mu, ale nebere mobil,“ skoro brečela sousedka.

„Třeba to nebude pravda,“ utěšovala Ivanova máma.

Před spaním Ivan myslel na ten bílý kus celuloidu. Představoval si, že jej ovládne jako opravdoví mistři této hry. Ve snech občas prožil chvíle, kdy mu na stupních vítězů věší na krk nejcennější medaili. Slyšel znít tóny hymny. Viděl kamarády uznale pokyvující hlavami. A slyšel jejich slova: „Ten forhend, to je bomba!“

Jenže všechna sláva skončila s ranním vstáváním a školními povinnostmi. Jenže v sobotu jej čeká zápas s Úhlaváky, je to takové derby jako Sparta – Slávie ve fotbalu. Ivan se těšil, že ho trenér postaví, ve čtvrtek mu to na tréninku slíbil. Sbalil si pečlivě věci do sportovní kabely a vydal se ke škole, kde měli sraz před utkáním venku.

Cestou přemýšlel, jak by bylo nejlepší podávat proti nejlepšímu z Úhlaváků Filipovi. Hraje leváčkou a to Ivanovi příliš nesedí. Hlavně nesmí prohrách všechny zápasy, to by zase příště seděl na lavičce, říkal si, když přicházel ke škole. Většina kluků tam už byla, ale jako poslední dorazil zadýchaný trenér Havlík.

„Kluci, ještě než pojedeme, musíme si ujasnit sestavu,“ všech šest nastražilo uši. Komu zůstane černý Petr? Podle plánu měl hrát Michal, Pavel, Lukáš a Ivan. Další dva, David a Patrik byli náhradníky, tak to určil trenér na posledním tréninku. Ještě nikdy se nestalo, že by měnil sestavu před utkáním, pokud někdo náhle neonemocněl.

„Myslím, že bude nejlepší, když dneska bude hrát Michal, Pavel, Lukáš a Patrik,“ vynesl ortel Havlík.

„Ale vždyť jste říkal, že já ...,“ snažil se bránit Ivan. Bylo to mnohem horší než kdyby dostal od Filipa 0:11 nebo kdyby mu nevrátil ani jedno podání. Zase bude sedět jen na lavičce, ale proč? Loudal se jako zbloudilá ovce za stádem.

„Ivane, dělejš,“ křikl na něj trenér. „A příště, až nebudeš mít, co na práci, tak si radši běž zaběhat, potřebuješ to jako prase drbání, ta tvoje fyzická za moc nestojí. Aspoň nebudeš mít čas na šmírování a donášení!“

„Ale já jsem nic ...,“ chtěl se chabě bránit. Jenže trenéra to nezajímalo, neboť na něj čekala u tělocvičny mladá učitelka tělocviku Lucie. Od čtvrtečního večera, co paní Havlíková postavila manželův kufr před dveře panelového domu, u ní trenér bydlel.

Ulity start života

Václav Franc

Sebevrazi. Lidé, kteří nechtějí mít už nic společného s tímto uplakaným světem. Lidé, jejichž břemena jsou stále těžší a těžší, nemající nikoho, kdo by

je vyvedl z bludišť problémů, podal pomocnou ruku. Poznal jsem jich na klinice mnoho, alespoň těch, kterým se odchod na věčnost nevydařil. Mezi těmi všemi neradostnými příběhy mě zaujal jeden, zdánlivě všední a přece jenom trochu netradiční.

„Dobrý den, paní Hofmanová,“ uvítal jsem ve dveřích ženu, již zjevně pod vlivem medikamentů. Hleděla na mě tupě, pohled byl prázdný, byla bledá, reagovala se zpožděním.

„Posaďte se,“ nabídl jsem křeslo u stolu. Opatrně si sedla, jako by se bála, jako by čekala podraz či nastraženou past. Ohlížela se okolo, čekala blížící se nebezpečí.

„Paní Hofmanová, tady se nemáte čeho bát, jen si spolu budeme trochu povídat o vašich problémech.“

Hleděla na mě, neodpovídala. Třicetiletá vyzrála žena s neupravenými vlasy v květovaném županu mě přes její potíže něčím zaujala, jako bych ji odněkud znal. Kdybych ji potkal na ulici snad bych se za ní otočil, ale tady na klinice byla jednou z řady pacientek, čekajících na diagnózu, léčbu a snad i uzdravení a návrat do běžného života.

Potřeboval jsem navázat kontakt, a tak jsem zdánlivě odbočil: „Máte ráda květiny?“

Přikývla.

„No, vidíte. A květiny rostou na jaře a v létě, v zimě spí.“

Dívala se dost překvapeně, proč právě o takové banalitě, kterou zná každé malé děcko, s ní mluvím.

„I člověk má někdy období, kdy se mu nedaří, kdy zapadne sluníčko, odejdou jeho nejbližší, ...“, spřádal jsem nit své pohádky pro dospělé.

„Pane doktore ...“, náhle mě zastavila. Zaváhala, zda jsem ten pravý, komu může sdělit svoje tajemství. „... já už nemůžu. Nemůžu!“

To poslední slovo vyznělo jako výkřik, jako prosba o pomoc. Nabízel jsem jí svoje rameno.

„Máte děti?“ zeptal jsem se.

„Mám. Syna.“ Slzy měla na krajíčku.

„Tak vidíte. Na něj jste nemyslela?“, chtěl jsem zapůsobit jako člověk s nadhledem. Na chvíli jsme si vzpomněl na své děti a starosti s nimi. Co to dá práce, aby z nich vyrostl pořádný člověk.

„Manžel kvůli němu ode mne odešel.“

„Odešel od vlastního dítěte?“ podivil jsem se, jako bych neznal desítky či stovky případů, kdy si manžel našel jinou ženu, opustil nejen manželku, ale i svoje ratolesti. Začínalo mi svítat, dosazoval jsem fakta za neznámé v rovnici života této ženy.

„Vilík, náš syn, narodil se s těžkou vadou. Nikdy nebude jako ostatní děti. Nebude chodit, nebude ...“, brečela, polykala slova i slzy.

Máme přece odborné léčebné týmy, vědecké pracovníky, proč by na konci tunelu jejího syna nesvitla naděje na kousek normálního života, třeba s handicapem, ale přece jenom plnohodnotného života?

„A teď je v ústavu?“

„Prakticky od narození, domů ho pouštěli na pár dní. Manžel si to nepřál,“ otírala si ruce kapesníkem. Snažila se vrátit do prvotní pózy, jako by se bála, že se na ni dívá celý svět.

„Tak proto od vás manžel odešel?“

„Proto. Vyčítal mi, že nikdy se mnou nebude mít zdravé dítě.“

„Když jste porodila jedno postižené dítě, neznamená to, že i další děti budou stejně postižené,“ napadlo mě. „Navíc mohla být vina i na manželově straně. Podle statistik ... a lékaři vám další těhotenství nedoporučovali?“

„Ne. Báli se a manžel to moc dobře věděl. Proto odešel.“

„Jaký měli důvod k tak závažné prognóze?“

„Víte, já jsem ... kdysi brala ..., nevěděla jsem o tom!“

Tak to mě ohromilo. Problematika toxikomanie se stále více rozrůstá. Není problém vidět mladé lidi na ulicích s rozpíchaným předloktím, jak se aspoň na chvíli chtějí odpoutat od zemské přitažlivosti, prožít svůj sen o létání, který se jim nikdy nesplní. Hledají v droze odpověď na otázky, ale marně. Představoval jsem si, jak ji potkávám v metru, ve stínu tmy leží někde „sjetá“ po další dávce. Takže docela obyčejné drogy, zatímco se mi tady budeš snažit namluvit románky o tom, jak ses dostala do party, která tě donutila brát to svinstvo proti tvé vůli. Nejdřív marihuana, pak něco tvrdšího a už v tom jedeš. Kolik lidí mně právě tohle v této místnosti už chtělo namluvit.

„Co jste brala a jak dlouho?“ vrátil jsem se do profesionální pózy.

„To je dávno. Jednou mi na to přišli na dopingové kontrole,“ řekla už klidněji na svoji obhajobu.

„Při dopingové kontrole?“

Kolik překvapení mi ještě připraví?

„Běhala jsem osmistovku, neměla jsem tušení, že mi něco dávají, vždycky říkal doktor, že to jsou vitamíny a minerály na regeneraci organismu a lepší zvládnutí tréninkových dávek. Pak jsem byla třetí na Evropě a ...“ pauza a s velkou lítostí dokončení věty, „musela jsem vrátit medaili. Dva roky jsem nesměla závodit. Všichni se na mě vykašlali. Už jsem se nedokázala vrátit zpátky na dráhu.“

„To jsem netušil.“

„Tenkrát mi pomohl můj manžel, pak se narodil Vilík ...,“ další část už jsem znal.

Zazvonil telefon, primář mně připomínal odpolední seminář.

„Neplačte, paní Hofmanová, teď si u nás odpočinete, prospíte se a zítra si o tom všem zase popovídáme.“

Na odpoledním semináři se mě zeptal primář: „Pane kolego, vy jste vyšetřoval Ulriku Štroblovou?“

„Koho?“ podivil jsem se.

„Ulriku Štroblovou, dneska Hofmanovou?“

„Aha, ano,“ došlo mi, kam starý pán míří.

Doma jsem potom hledal na internetu informace o naší bývalé vynikající atletce. V archivech jsem našel fotografii veselé mladé dívky s tretrami a plyšovým talismanem. Před pár lety by rozhovor s Ulrikou na titulní stránce zajišťoval zvýšení nákladu a prodejnosti novin. Pod fotografií bylo napsáno: „Ulrika Štroblová o 12 setin sekundy uhájila bronzovou medaili na ME v Göteborgu!“

Nechtěl jsem pátrat v archivech dál, protože bych o pár dní později našel zprávu o výsledku dopingové kontroly, která u atletky odhalila zakázané anabolické steroidy, za což následoval dvouletý zákaz startu.

A to je vlastně konec mého vyprávění, nebo spíš ulitý start života mladé ženy.

Sportovec Václav Franc

Stadión mi vzdává hold
běžím k cíli líp než Bolt
zlatou mám i za čtyřstovku
ve výšce zdolám Eiffelovku

Medaile se jenom hrnou
už jich mám náruč plnou
než se máma nadála
porazil jsem Nadala

Špotáková
je jen druhá
oštěp letí
jako duha

Až se skončí noční sen
na hřiště vyběhnu ven
že sportujeme velmi rádi
těšíme se na příští olympiády

Václav FRANC: VZPOMÍNÁNÍ
Paměti o počátcích organizovaného (ne zločinu) psaní
na Jičínsku po roce 1990.
Část 14.

Koncem roku 2008 měl náš spolek oficiálně 14 členů (Benešová, Beranová, Eberlová, Franc, Jebavá, Jindra, Pluhařová, Procházka, Runčíková, Srbová, Teslík, Veselý, Zákoutská, Zlatníková) plus Martina Žantovského, který dělal korektury na našem almanachu, chodí na schůzky, ale staví se tak nějak mimo spolek.

Jednou z posledních akcí roku 2008 bylo ve čtvrtek 20.listopadu 2008 v rámci Dne poezie autorské čtení Eros v literatuře. V programu vystoupili Hana Runčíková, Václav Teslík, Draga Zlatníková, Josef Jindra, Petr Veselý, Bohumír Procházka a Václav Franc. Jako nečlen potom Dagmar Horáčková. Na klavír účinkující doprovázel proChorův vnuk Ondřej Procházka.

Vzhledem k předchozím programům to byl ústupek, i když kvalitativně na pořád velmi dobré úrovni. Někdo přivítal, že se dostalo na vlastní tvorbu, což u předchozích let chybělo, neboť jsme prezentovali tvorbu známých autorů.

Osobně jsem navrhoval, že bych po vzoru televizního pořadu Peříčko v přestrojení za ženu vítal jednotlivé autory, což se u ostatních nesetkalo s odezvou. Jsem toho názoru, že večer si zasloužil lepší zpracování, nějakou dramatizaci. Problémem zůstává, že se do poslední chvíle nevědělo, kdo vlastně vystoupí, takže potom se jen těžko vymýšlí nějaký zajímavější scénář. Navíc přišlo i málo diváků, takže jsme hráli tak trochu přesilovku.

Přišel rok 2009 bez plánovaných poetických jar. V úvodu roku jsme se představili v Nové Pace s opakováním uvedení nového almanachu Sedm střípků duhy (4.února) a v březnu přijel na naši schůzku spisovatel a výtvarník Petr Pazdera Payne (11.března). Této schůzky se zúčastnila i básnířka Svatava Antošová, která napsala o jičínské knihovně a aktivitách LiSu do časopisu Tvar.

V květnu jsme opět četli nevidomým (27.května) a v červnu jsme se sešli u Prochora na tradičním stmeláči (5.června), tentokrát hojně navštíveném a dle ohlasů mimořádně úspěšném

Po prázdninách jsme vyprávěli pohádky Na Rynecku v rámci festivalu Jičín město pohádky (září). V listopadu jsme v rámci celostátní akce Den poezie připravili vlastní program Kamenná holka (11.listopadu), což navrhl

proChor. Později jsme se v roce 2012 dokonce u sochy kamenné holky u Ostružna sešli na jedné schůzce, ale o tom až později. V té době už vztahy ve spolku byly napjaté. Ještě se k tomu dostanu.

S blížícím se koncem roku jsme mluvili o Jičinském poetickém jaru, které jsme v našem městě chystali potřeť. Zároveň jsme chtěli důstojně oslavit 20. výročí založení literárního kroužku, takže jsem připravoval sborník shrnující uplynulá dvě desetiletí.

Úspěšně se rozvíjela i další spolupráce, Bohumír Procházka nás zastupoval na 6.Martinské poetické jeseni v Martině (září) a Václav Franc na Dnech poezie v Broumově (říjen). Dále naši členové byli vidět na různých literárních soutěžích či akcích (např. Chotěboř, Havlíčkův Brod, Lysá nad Labem, Mělník, Příchovice atd.).

Někteří autoři vydali vlastní knížky či audioknihy (Franc, Pluhařová) či překlad knížky (Zlatníková), uspořádali různá autorská čtení.

Významnou změnou bylo jmenování Jana Benešové do funkce ředitelky Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně (od 1.března 2009). A právě díky Janě Benešové vyšel jako audiokniha pro nevidomé a slabozraké můj František. Dalo to docela dost práce, ale díky Pavlu Honsovi jsem knihu načetl. Vzpomněl jsem si na něj třeba i v době covidových opatření, kdy moji audioknihu knihovna nabízela čtenářům volně ke stažení. Dodnes mám při poslechu dobrý pocit. František vyšel dokonce jako ekniha v roce 2023, takže má vlastně všechny tři známé formy vydání.

Z výše uvedeného se zdá, že vše kolem spolku bylo v pořádku, ale stárnoucí členská základna byla varováním. Nedařilo se nám oslovit mladé autory. Malá účast či resp. neúčast některých členů na našich akcích dávala záminku pro různé drobné rozmíšky. Jenže přišel rok 2010 a s ním 3.Jičinské poetické jaro.

V předvečer setkání, v dubnu 2010, jsme se sešli, abychom oslavili 20 let spolku. Přišel i jičinský rodák a spisovatel Jan Sobotka. Škoda jen že nepřišlo více bývalých členů (jen Nad'a Baliharová). V květnu potom byla v prostorách knihovny v galerii Radost instalována výstava 20 let LiSu. Vzpomínalo se a hodnotilo. Vyšly i zvláštní noviny (čtyřstrana A4) **Slovo k 20. výročí. Proč ještě dnes spolek?** Zároveň vyšly noviny (taky čtyřstrana A4) **JPJ 2010**. Noviny jsem obsahově připravil já, graficky Martin Žantovský. Takže se dá říci, že jsme pro propagaci akce a spolku udělali maximum.

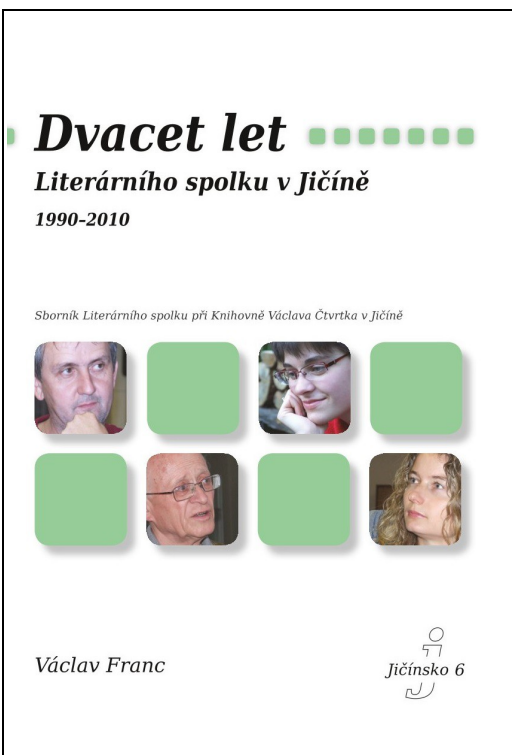
Navíc vznikl za podporu Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně sborník **Dvacet let Literárního spolku v Jičíně 1990–2010**. Najdete v něm vše podstatné o naší činnosti, přehledy a krátké medailonky členů, úspěchy na

soutěžích,

Úvodní slovo napsala paní Lidmila Košťálová:

Co pro Knihovnu Václava Čtvrťka v Jičíně znamená literární spolek LiS? Řekla bych, že každá aktivita, která se v naší knihovně odehrává, je pro tuto instituci důležitá mimo jiné i proto, že se šíří informace o její existenci a nabídce služeb k dalším lidem, kteří nejsou například našimi uživateli. Literární spolek má ještě jedno specifické postavení, sdružuje literáty, tedy potenciální autory, jejichž díla můžeme do fondu knihovny zařadit a obohatit tak nejen tituly regionální literatury. Knihovnu jako kulturní instituci propagujete také vydáváním tiskovin, protože i tady sdělujete, že jde o spolek, kterému poskytujeme přístřeší. V neposlední řadě jsou úžasné křty knih členů LiS a naprosto bezkonkurenční jsou i literární večery, které jsou příjemným odreagováním se od všedních starostí a problémů. Za to vám patří velké poděkování.

*Lidmila Košťálová, ředitelka Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně
(Kobra č. 5/2007)*

Ještě než se budu v příštím čísle věnovat 3. Jičínskému poetickému jaru, chtěl bych se zastavit u jedné věci. Ukázalo se, že když chceme, dokážeme se sjednotit, zapomenout na všechny rozdíly a táhnout za jeden provaz. Atmosféra setkání a příprav byla hektická. Těšili jsme se na naše přátele, chtěli jsme se i trochu předvést. Vyšla i Kobra a ČAJ speciálně k setkání. V ČAJi byla uveřejněna tvorba našich hostů, v Kobře (měla rekordních 32 stran) byly vzpomínky na předchozí setkání, ukázky z knih slovenských a polských autorů.

Mimořádné poděkování patří Janě Benešové, z pozice ředitelky knihovny setkání podporovala, zařizovala ubytování účastníků, občerstvení, pozvala Jiřího Lišku, senátora za jičínský obvod a europoslance Oldřicha Vlasáka.

Nevím, co ještě víc jsme mohli zařídit. Už vím. Počasí, bohužel nám v Prachovských skalách při recitaci přelo, takže jsme museli plánovaná čtení omezit a někteří z nás (vzpomínám si, že třeba Ivan Fontana) četli až na závěrečném setkání v restauraci Lucie. Jenže to bylo až v sobotu večer. Ale v srpnovém čísle si projdeme podrobně celé 3. Jičínské poetické jaro. Byla to poslední velká akce spolku. Bohužel poslední poetické setkání, které jsme uspořádali. Rozdíly v následujících letech zvítězily.

Naštěstí jsme to v květnu 2010 nevěděli a při závěrečném loučení se těšili na setkání v roce 2013. Ale o tom všem zase příště.

ČAJ pro chvíle pohody

č.214, červenec 2024, ročník XXII

Vydáno 5. července 2024 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!